

Život Cirkvi

Ročník 15

11/2009

Kardinál Jozef Tomko jubiluje

Okrem okrúhleho jubilea - 85 rokov života, si pripomína aj 60. výročie kňazstva a 30 rokov od biskupskej vysviacky

Vzťahy medzi Svätou stolicou a Izraelom

V pondelok Svätá stolica zverejnila predbežný plán cesty pápeža Benedikta XVI. do Jordánska, Izraela a palestínskych území, ktorá sa uskutoční od 8. do 15. mája. Po mozaike udalostí uplynulých mesiacov, ktoré vyvolali veľa otáznikov je to dôležitý signál, že obe strany majú záujem na budovaní dobrých a priateľských vzťahov. V prípade Izraela a Svätej Stolice ide stále o relatívne novú spoluprácu, kde treba ešte prejsť veľký kus cesty. Rozhodujúcim medzníkom v 20. storočí pre tieto vzťahy bola deklarácia Druhého vatikánskeho koncilu *Nostra aetate*. Tento dokument odsúdil antisemitizmus, ktorý viedol ku holokaustu a nanovo definoval vzťahy medzi Katolíckou cirkvou a židovským národom.

Vďaka spomínanej deklarácii a úsiliu oboch strán došlo v roku 1993 k vytvoreniu diplomatických vzťahov, ktoré sa odzrkadľujú na troch úrovniach. Na prvom mieste ide o vzťah medzi štátom Izrael a Svätou Stolicou. Toto spojenectvo je plné symbolov. Vrcholom bilaterálneho zväzku bola návšteva pápeža Jána Pavla II. v Izraeli počas jubilejného roka, ktorá priniesla jasný odkaz zmierenia medzi kresťanmi a židmi. Modliaci sa pápež pri Múre nárekov, ktorý do jednej zo štrbín vkladal text s prosbou o odpustenie, sa dostal aj na poštovú známku. V každom prípade sa bilaterálne vzťahy vďaka politickej, náboženskej, akademickej i kultúrnej spolupráci v posledných rokoch veľmi posilnili. Druhú úroveň predstavuje vzťah medzi štátom Izrael a Katolíckou cirkvou vo Svätej zemi. V roku 1997 vznikla dohoda o právnom postavení Cirkvi a jej inštitúcii v rámci izraelskej legislatívy. O ekonomickom a finančnom statuse sa stále rokuje. Katolícka cirkev podnikla niekoľko významných iniciatív, ktoré Izrael ocenil. Tretiu úroveň tvoria vzťahy medzi náboženskými lídrami. Stretnutia katolíckych intelektuálov, cirkevných hodnostárov s predstaviteľmi Jeruzalemského rabinátu či ďalšími židovskými organizáciami, sú stále častejšie.

Vzťahy medzi Svätou Stolicou a Izraelom sú veľmi priateľské a ich úloha rastie. Obe strany si to uvedomujú. Od koncilovej deklarácie došlo k výraznému posunu: od konfrontácie k spolupráci a od výčitiek k partnerstvu. Treba však ešte mnoho urobiť. O pokrok vo vzájomných vzťahoch sa usiluje aj Svätý otec, Benedikt XVI. Počas zahraničných ciest sa pravidelne stretáva s politickými a náboženskými lídrami židovského národa, navštívil koncentračný tábor v Osvienčime. Očakáva sa, že počas návštevy Izraela si uctí obeť holokaustu v národnom pamätníku Yad Vashem. V poslednom období vzťahy medzi Svätou Stolicou a Izraelom poznačili dve skutočnosti. Najskôr

úsilie pápeža o beatifikáciu svojho predchodcu Pia XII. a reakcia pracovníkov národného pamätníka holokaustu, kde bol na výstave fotografií priradený ku tomuto pápežovi text, ktorý hovoril o jeho mlčaní a nedostatočných aktivitách na záchranu Židov. Aj keď predstavitelia Svätej Stolice vnímajú tento vážny problém, naďalej sú presvedčení, že toto nie je prekážka, ktorá by mohla zabrániť pápežovej návšteve Izraela. Rovnako izraelskí predstavitelia napriek rozdielnemu pohľadu na beatifikáciu Pia XII. potvrdzujú, že pozvanie pre Benedikta XVI. stále platí. Takéto postoje sú svedectvom, že obe strany majú dobrú vôľu prekonať prekážky na ceste k vzájomnému porozumeniu. Tu nejde len o vzťah medzi dvoma štátmi, ale o svetové náboženstvá, od ktorých závisí mier na Blízkom Východe.

Druhá udalosť, ktorá poznačila vzájomné vzťahy, bolo sňatie exkomunikácie z biskupa Williamsona, člena Bratstva Pia X. a popierača holokaustu. Hoci medzi sňatím exkomunikácie a popieraním holokaustu nie je žiaden súvis, mnohé svetové médiá interpretovali tento akt prinajmenšom ako nepriamy súhlas s jeho názormi. Nezabudli pritom zdôrazniť Ratzingerovu mladosť v Hitlerjugend a nemeckú národnosť. Benedikt XVI. však rozhodne nie je antisemita a mnoho ráz holokaust verejne odsúdil. Svätá Stolica sa od Williamsonových názorov dištancovala. Zostalo však veľa nedopovedaného.

Pápežova návšteva Izraela tak môže nie len naznačiť nové cesty vzájomných vzťahov, ale byť aj silným impulzom k mierovému procesu medzi Palestínčanmi a Izraelom a oslabiť pozície pravicových radikálov na izraelskej politickej scéne. Len nedávno po februárových predčasných parlamentných voľbách zlyhali rokovanie medzi dvoma najsilnejšími politickými stranami: Kadimou, ktorú vedie Cipi Livniová a Likudom, na čele ktorého stojí ostrieľaný politik Benjamin Netanjahu. Hoci takáto veľká koalícia by blízkovýchodnému mierovému procesu prospela najviac, a želala si ju aj nová americká administratíva Baracka Obamu, skôr sa zdá, že sa otvára cesta k pravicovej koalícii. Benjamin Netanjahu sa v nej javí ako umiernený politik.

Rozvoj dobrých vzťahov medzi Svätou Stolicou a Izraelom patrí medzi stále úlohy Benedikta XVI. Aj keď sa ešte v jeseni zdalo, že utrpeli, obe strany našli dosť odvahy a veľkodušnosti k ich pokračovaniu. Vyžaduje si to predovšetkým blízkovýchodný mierový proces. Pápežova návšteva Blízkeho Východu má dnes reálne kontúry. Je to výzva k modlitbe za malý región, križovatku svetových náboženstiev; ktorý už desaťročia patrí medzi najnebezpečnejšie, ale od jeho stability závisí svetový mier.

RV, Anton Ziolkovský

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Pápež Benedikt XVI. sa v nedeľu 8. marca napoludne pomodlil spolu s veriacimi zhromaždenými na Námestí sv. Petra vo Vatikáne mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovoral:

„Drahí bratia a sestry,

ako viete, v uplynulých dňoch som si konal duchovné cvičenia s mojimi spolupracovníkmi z rímskej kúrie. Bol to týždeň ticha a modlitby. Srdce a myseľ tak mohli plne patriť Bohu, načúvaní jeho slova, meditácii nad tajomstvami Krista.

Tak trochu sa to podobá na skúsenosť Petra, Jakuba a Jána, ktorých Ježiš zobral na vysoký vrch, do samoty. Keď sa modlil, došlo k ‚premeneniu‘ - jeho tvár a celá jeho osoba sa stali žiarivými. Liturgia nám predkladá túto udalosť práve dnes, na Druhú pôstnu nedeľu (porov. Mk 9, 2 – 10). Ježiš chcel, aby jeho učeníci, osobitne tí, ktorí neskôr ponosú zodpovednosť za vedenie rodiacej sa Cirkvi, mali priamu skúsenosť s jeho božskou slávou, aby mohli čeliť pohoršeniu kríža. Keď nadišiel okamih zrady, Ježiš sa utiahol do Getsemanskej záhrady modliť sa. Zobral so sebou aj Petra, Jakuba a Jána a požiadal ich, aby s ním bdeli a spolu s ním sa modlili (porov. Mt 26, 38). Nedokázali to však, no Kristova milosť im aj tak pomohla uveriť v zmŕtvychvstanie.

Rád by som zdôraznil, že premenenie Pána je vo svojej podstate predovšetkým skúsenosťou modlitby (porov. Lk 9, 28 – 29). Modlitba totiž dosahuje svoj

vrchol a stáva sa zdrojom vnútorného svetla, keď ľudský duch prilne k Bohu tak, že sa ich vôle stávajú takmer jedinou. Keď Ježiš vystúpil na vrch, ponoril sa do kontemplácie plánu lásky svojho Otca, ktorý ho poslal na svet, aby vykúpil ľudstvo. Pri Ježišovi sa zjavil Eliáš a Mojžiš na znamenie, že Sväté písma zhodne ohlasujú tajomstvo jeho Veľkej noci, totiž, že

Kristus mal trpieť a zomrieť, aby tak vstúpil do svojej slávy (porov. Lk 24, 26. 46). V tomto okamihu Ježiš uvidel pred sebou kríž, nesmiernu obeť potrebnú na naše oslobodenie spod nadvlády hriechu a smrti. Vo svojom srdci ešte raz zopakoval svoje ‚amen‘. Hovorí, hľa, tu som, nech sa stane tvoja vôľa, Otče. A rovnako ako pri krste v Jordáne

aj v tomto okamihu prišlo z neba znamenie Božieho zaľúbenia - svetlo, ktoré Krista premenilo, a hlas ohlasujúci: ‚Toto je môj milovaný Syn‘ (Mk 9, 7).

Spolu s pôstom a milosrdenstvom modlitba vytvára základnú štruktúru nášho duchovného života. Drahí bratia a sestry, pozývam vás počas tohto Pôstneho obdobia nájsť si čas na ticho a utiahnutosť, aby ste sa mohli pozrieť na svoj život vo svetle plánu lásky nebeského Otca. Pri tomto intenzívnom načúvaní Bohu sa nechajte viesť Pannou Máriou, učiteľkou a vzorom modlitby. Ona ani v tme Kristovho utrpenia nestratila, ale vo svojom srdci si uchránila svetlo Božieho Syna. Preto ju vzývame ako Matku dôvery a nádeje!“

RV, -ls-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Svätý Bonifác, apoštol Nemcov

Vatikán (11. marca, RV) - V stredu na Námestí sv. Petra si pútníci z celého sveta vypočuli na generálnej audiencii katechézu, v ktorej sa Svätý Otec zameril na ďalšieho zo spisovateľov raného kresťanstva Východu a Západu, na Svätého Bonifáca, apoštola Nemcov. Narodil sa v Anglicku a bol pokrstený ako Winfrid. Vstúpil do kláštora, bol vysvätený za kňaza a stal sa známym ako veľký ohlasovateľ evanjelia pohanom celého kontinentu.

„Veľký biskup, okrem tejto práce na poli evanjelizácie a organizácie Cirkvi prostredníctvom zakladania diecéz a slávenia snemov, nezabúdaval podporovať ani zakladanie kláštorov, tak mužských ako aj ženských, aby boli majákmi viery a ľudskej i kresťanskej kultúry pre dané teritórium. Z benediktínskych kláštorov vo svojej vlasti povolal mníchov

a mníšky, ktoré mu poskytli drahocennú a účinnú pomoc v úlohe hlásania evanjelia, ako aj pri šírení vedy a umenia medzi obyvateľstvom. Správne predpokladal, že práca pre evanjelium musí byť zároveň prácou pre opravdivú ľudskú kultúru. Predovšetkým kláštor Fulda, založený okolo roku 743, sa stal srdcom a centrom vyžarovania duchovnosti a náboženskej kultúry: tu sa mnísi v modlitbe, práci a pokání snažili približovať k svätosti, formovali sa v štúdiu posvätných aj profánnych disciplín, pripravovali sa na hlásanie evanjelia, na misionársku činnosť. Teda zásluhou Bonifáca, zásluhou jeho rehoľníkov a rehoľníc – lebo aj ženy mali mimoriadnu úlohu v tejto evanjelizačnej činnosti – rozkvitla aj kultúra, ktorá je neoddeliteľná od viery a ktorá odhaľuje jej krásu. Ten istý Bonifác nám zanechal via-

ceré významné intelektuálne diela. Predovšetkým jeho rozsiahla korešpondencia, v ktorej sa striedajú pastoračné listy s listami úradnými, ale aj osobnými, odhaľuje mnoho faktov, no najmä jeho bohatý ľudský temperament a hlbokú vieru. Je autorom traktátu *Ars grammatica*, v ktorom vysvetľuje deklinácie, slovesá a syntax latinského jazyka, ktorý sa však zároveň stal prostriedkom šírenia viery a kultúry. Pripisuje sa mu aj *Ars metrica*, čiže úvod k písaniu poézie, viaceré básnické diela a napokon aj zbierka 15 kázni.“

Svätý otec ďalej pokračoval vo výpočte významných udalostí v živote sv. Bonifáca. Spomenul jeho návrat do Frízie, kde pôvodne začal svoje misijné dielo a priblížil v krátkosti aj jeho mučenícku smrť, ktorú Bonifác podstúpil dobrovoľne 5. júna 574, kedy ho v Dokkume, dnešnom Holandsku, pri slávení svätej omše napadla skupina rozhnevaných pohanov. Pochovaný bol neskôr vo fuldskom kláštore. Pápež Benedikt XVI. si v nasledujúcej časti katechézy položil otázku, čo môže svedectvo Bonifácovho života a diela ponúknuť súčasnému človeku.

„Dnes, po mnohých storočiach, aký odkaz si môžeme vziať pre seba z učenia a z obdivuhodnej činnosti tohto veľkého misionára a mučeníka? Kto sa stretne s jeho dielom, tomu bude hneď zrejmá jedna vec: centralita Božieho slova, žitá a interpretovaná vo viere Cirkvi: centralita slova, ktoré žil, hlásal a o ktorom svedčil až do absolútneho darovania sa v mučeníckej obete. Bol tak nadšený Božím slovom, že pociťoval nevyhnutnosť a povinnosť šíriť ho medzi ľuďmi, aj za cenu osobného rizika. Na ňom sa zakladala viera, ktorej šíreniu sa zasvätil v momente svojej biskupskej vysviacky. „Vyznávam vcelku čistotu svätej katolíckej viery a s Božou pomocou chcem zostať v jednote tejto viery, v ktorej sa bez akejkoľvek pochybnosti nachádza celá spása kresťanov.“ (Epist. 12, v S. Bonifatii Epistolae, str. 29). Druhou, veľmi dôležitou vecou, ktorá je zrejmá zo života sv. Bonifáca, je jeho verné spoločenstvo s Apoštolskou stolicou, ktoré bolo pevným a centrálnym bodom jeho misionárskej práce: vždy zachovával toto spoločenstvo ako pravidlo svojej misie a zanechal ho takmer ako svoj testament. V jednom liste pápežovi Zachariášovi napísal: „Nikdy neprestanem vyzývať k poslušnosti a podporovať poslušnosť voči Svätej Stolicí u všetkých tých, ktorí chcú ostať v katolíckej viere a v jednote s rímskou cirkvou a u všetkých tých, ktorých mi v tejto mojej službe dá Boh za poslucháčov a učeníkov“ (Epist. 50: in ibid. str. 81). Ovocím tohto jeho predsavzatia bol duch pevnej vernosti k Petrovmu nástupcovi, ktorého Bonifác preniesol do cirkví na území svojej misijnej činnosti, spojac tak s Rímom Anglicko, Nemecko i Francúzsko a prispejúc tak v rozho-

dujúcej miere k zapusteniu kresťanských koreňov Európy, koreňov, ktoré v budúcich storočiach vyrástli a priniesli mnohé plody. Je ešte jedna, tretia charakteristika, ktorou Bonifác priťahuje našu pozornosť: umožnil stretnutie rímsko-kresťanskej a germánskej kultúry. Uvedomoval si totiž, že humanizácia a evanjelizácia kultúry je integrálnou súčasťou jeho biskupskej služby. Odovzdávajúc staroveké dedičstvo kresťanských hodnôt, vstúpil do germánskeho obyvateľstva nový, ľudskejší štýl života, vďaka ktorému boli viac rešpektované neodcudziteľné práva osoby. Ako opravdivý syn svätého Benedikta, vedel zjednotiť modlitbu a prácu (manuálnu aj intelektuálnu), pero a pluh.“

V závere Svätý otec zdôraznil, že odvážne svedectvo sv. Bonifáca je pre nás všetkých pozvaním prijať do života Božie slovo ako základné východisko pre naše rozhodnutia, milovať vrúcne Cirkev a cítiť sa spoluzodpovednými za jej budúcnosť. Je na nás sprostredkovať mimoriadne dedičstvo, ktoré nám bolo zverené, aj nasledujúcim generáciám.

„S láskou pozdravujem slovenských pútnikov“ – takto po slovensky Svätý Otec pozdravil pútnikov z Ľubiše, Ruskova, Nemšovej a Topoľčian, ktorí prišli na Námestie sv. Petra, aby si spolu s tisícami veriacich z celého sveta vypočuli katechézu Benedikta XVI. na dnešnej generálnej audiencii. Slovenským pútnikom ďalej povedal:

„Pôstna doba nás pozýva na obrátenie cez modlitbu, skutky milosrdenstva a počúvanie Božieho Slova. Na také prežívanie Pôstu vám rád žehnám. Pochválený buď Ježiš Kristus!“

Benedikt XVI. na audiencii odsúdil teroristické činy v Severnom Írsku

„S veľkým smútkom som prijal správy o usmrtení dvoch mladých britských vojakov, ako aj policajného agenta Severného Írsku“ – povedal v závere generálnej audiencie Svätý Otec a pokračoval:

„Ubezpečujem vás o mojej duchovnej blízkosti rodinám obetí a zranených a odsudzujem takéto ohavné teroristické činy, ktoré okrem hanobenia ľudského života vážne ohrozujú politický proces v Severnom Írsku a marí mnohé nádeje nielen v tejto oblasti, ale aj na celom svete. Prosím Pána, aby v nikom nezmätlo pokušenie k násilnostiam, ale aby každý prostredníctvom trpezlivého dialógu znásobil úsilie na ceste budovania spoločnosti mieru, spravodlivosti a zmierenia.“

Dodajme, že podľa dostupných informácií zahynuli dvaja britskí vojaci a ďalší štyria sa zranili po streľbe v sobotu večer pri vchode do armádnych kasární Massereene v meste Antrim. Politici z násilia obvinili bývalých členov Írskej republikánskej armády (IRA).

-mk,sg-

Benedikt XVI.: „8. marec nás požíva k uvažovaniu o podmienkach ženy“

Vatikán (8. marca, RV) – Svätý Otec sa 8. marca, po modlitbe Anjel Pána prihovorel ženám slovami: „Dnešný deň – 8. marec – nás požíva k uvažovaniu o podmienkach ženy a obnoviť tak úsilie, ktoré by viedlo k tomu, aby každá žena kdekolvek sa nachádza mohla prejavovať v plnosti svojej schopnosti a mať rešpekt pre svoju dôstojnosť. V tomto zmysle sa vyjadril aj II. vatikánsky koncil a pápežské magistérium osobitne v Apoštolskom liste *Mulieris dignitatem* božieho služobníka Jána Pavla II. (15. august 1988). Okrem týchto dokumentov však ešte väčšiu hodnotu majú svedectvá svätých: naša epocha zažila svedectvo Matky Terezy z Kalkaty, pokorného albánskeho dievčaťa, z ktorej, vďaka božej milosti sa stal pre celý svet vzor kresťanskej lásky v službe ľudstva. Koľko ďalších žien pracuje každý deň v skrytosti pre dobro ľudstva a pre Božie kráľovstvo! Rád by som dnes ubezpečil o mojich modlitbách všetky ženy s priánim, aby boli vždy viac rešpektované v ich vlastnej dôstojnosti a vážene s ich pozitívnymi darmi“ -Is-

Benedikt XVI. počas návštevy rímskeho Kapitulu: „Rím si musí nanovo osvojiť svoje občianske a kresťanské korene!“

Taliansko (9. marca, RV) – „Nie je to po prvýkrát, že je pápež tak srdečne prijatý v tomto paláci a prihovára sa v tejto aule, v ktorej sa stretávajú najvyšší predstavitelia Mestskej rady“ – takto sa v pondelok Svätý Otec prihovorel primátorovi, predsedovi Mestskej rady a prítomným v úvode návštevy rímskeho Kapitulu na jeho dnešnom mimoriadnom zasadnutí.

Potom spomenul svojich predchodcov, ktorí stáli na tomto mieste počas dejín - Pius IX., Pavol VI. ako aj Ján Pavol II. - 15. januára 1998. Ako zdôraznil, sú to gestá, ktoré svedčia o veľkej náklonnosti k Rímu, kolíske latinskej a kresťanskej civilizácie. Potom Svätý Otec opätovne uistil prítomných o otcovskej starostlivosti, ktorú biskup katolíckeho spoločenstva prechováva nielen k členom tohto, ale aj všetkých rímskych, talianskych ako aj tých spoločenstiev, ktoré prišli z celého sveta a dodal:

„Pán primátor, vo vašom prihovore je jasný zámer pracovať na tom, aby bol Rím aj naďalej majákom života a slobody, morálnej spoločnosti a rozvoja, ako je to prisľúbené v podpore ľudskej dôstojnosti každého človeka a jeho náboženského presvedčenia. Chcem vás ako aj vašich spolupracovníkov ubezpečiť, že aktívna podpora každej kultúrnej a sociálnej iniciatívy na podporu sku-

točného dobra pre človeka a mesto zo strany Katolíckej cirkvi, pri tom nebude chýbať.“

Potom hovoril Benedikt XVI. o Ríme ako o meste, ktoré najmä počas minulých storočí otváralo svoje univerzity a výskumné centrá študentom zo všetkých častí sveta, ktorí sa potom vracali do svojich domovov a zastávali miesta v rozličných oblastiach spoločnosti či Cirkvi. Dnes toto mesto pre mnohé premeny a zmeny v posledných desaťročiach čelí mnohým výzvam, ekonomickým, kultúrnym, či sociálnym, a to aj z hľadiska množstva ľudí s ich rozličnými tradíciami a náboženstvami, ktorí prichádzajú zo všetkých kútov sveta. To si vyžaduje ochranu základných ľudských práv a dodal:

„Násilné udalosti, ktorých sme často svedkami naznačujú hlbší problém: sú znakom skutočnej duchovnej biedy, ktorá postihuje srdce človeka súčasnosti. Vylúčenie Boha a jeho zákona ako podmienky realizácie šťastia človeka, nedosiahlo svoj cieľ, naopak, oberá človeka o duchovné istoty a nádej tak potrebnú na boj s ťažkosťami a každodennými výzvam. V postmodernej ére si Rím musí nanovo osvojiť svoje občianske a kresťanské korene, ak chce presadzovať nový humanizmus, taký, ktorého centrom bude otázka človeka. Kresťanstvo je nositeľom žiarivého posolstva o pravde o človeku a Cirkve, ktorá takýmto posolstvom disponuje je si je vedomá svojej zodpovednosti v súvislosti so súčasnou kultúrou.“

Svätý Otec sa dotkol aj ekonomickej krízy, ktorá postihla aj mnohé rodiny Ríma a v tejto súvislosti spomenul charitatívnu činnosť farností Cirkvi.

Počas návštevy rímskeho Kapitulu pozdravil Svätý Otec aj veriacich, ktorí sa zhromaždili na Námestí „Campidoglio“. „Keďže v Ríme žijem už toľké roky, som sa vlastne aj ja stal tak trochu Rimanom, ale viac ako Rimanom sa cítim byť vašim biskupom“ – povedal Svätý Otec v úvode.

Potom si spomenul na nedávne stretnutie s rímskym klérom a na svoje slová keď povedal, že „rímske srdce je srdcom poézie“ a že krása je takmer „jeho privilegiom, jeho prirodzenou charizmou“. Potom sa na Rím zameral ako na mesto, ktoré je krásne nielen svojou históriou, ale aj dobrotou a svätosťou mnohých jeho potomkov, ktorí zanechali významné stopy svojho zaľúbenia v krásu Boha, krásu Lásky, ktorá nikdy neodkvitne.

„Svedkami toho boli aj apoštoli Peter a Pavol a ostatní mučeníci zo začiatkov kresťanstva, muži a ženy, ktorí či už sa narodili alebo usadili v Ríme počas storočí, vložili sa do služby mladým, chorým, biednym a všetkým núdzným. Spomeniem napríklad sv. Františku Rímsku, ktorú si práve dnes pripomíname“ – dodal Svätý Otec. „Ich príklad nám dokazuje, že keď sa človek stretne s Kristom, neuzatvorí sa do seba, ale sa otvorí pre potreby bližných, v každej oblasti spoločnosti a dobro bližných kladie pred vlastné záujmy“.

V závere Benedikt XVI. spomenul, že aj v tejto dobe potrebujeme takýchto mužov a ženy: „Okrem potrebnej solidárnosti a úsilia všetkých, môžeme vždy rátať s pomocou Boha, ktorý nikdy neopúšťa svoje deti.“ -sg-

Slová Svätého Otca na záver duchovných cvičení vo Vatikáne

Vatikán (7. marca, RV) – „Jednou z príjemných povinností pápeža je povedať „vďaka“. V tejto chvíli by som chcel v mene vás všetkých a nás všetkých povedať zo srdca „ďakujem“ kardinálovi Francisovi Arinzemu za jeho úvahy, ktoré nám venoval a za to, že nás viedol a pomáhal pri obnove nášho kňazstva“ – tieto slová venoval prítomným Svätý Otec na záver Týždňa vaticánskych duchovných cvičení. Potom pokračoval:

„Jeho kázeň je presiaknutá Svätým Písmom, s veľkou láskou pre Slovo Božie čítané v kontexte Cirkvi a so živou Cirkvou otcov až po Katechizmus Katolíckej cirkvi a vždy prítomné v liturgii a práve tak je Písmo prítomné vo svojej úplnej aktuálnosti. Vaša teológia nie je abstraktná, ale je poznačená zdravým realizmom. Vždy som obdivoval a páčila sa mi táto konkrétna skúsenosť, ktorá je výsledkom 50 rokov kňazstva biskupa, o ktorých ste hovorili a vo svetle ktorých ste nám pomáhali konkretizovať našu vieru správnymi a konkrétnymi slovami pre náš život, pre naše kňazské správanie. Dúfam, že mnohí budú čítať tieto slová, ktoré sa dotknú srdca.“

V závere spomenul Svätý Otec slová kardinála zo začiatku duchovných cvičení a príbeh prvých nasledovníkov Ježiša, ktorý vtedy spomenul kardinál Arinze keď povedal:

„Tí sa ho pýtali: „Učiteľ, kde bývaš?“. A odpoveď bola taká ako sme počuli: „Podďte a uvidíte!“. Aby sme videli, musíme ísť, musíme kráčať v nasledovaní Ježiša. Ježiš nás vedie a len nasledujúc Jeho môžeme aj vidieť. Vy ste nám ukázali, kde Ježiš býva, kde je jeho príbytok: v Cirkvi, v Jeho Slove, v Najsvätejšej Eucharistii. Vďaka, eminencia, za to, že ste nás viedli. S touto novou radosťou budeme kráčať k Veľkej noci. Všetkým vám želim radostný pôst a radostnú Veľkú noc.“ – dodal Svätý Otec v slovách venovaných kardinálovi Arinzemu. -sg-

Príhovor Svätého Otca delegácii Izraelského rabinátu

Vatikán (12. marca, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa vo štvrtok prihovoril delegácii Izraelského rabinátu, ako aj zástupcom Pápežskej komisie pre náboženské vzťahy so Židmi. V úvode všetkých srdečne privítal, pričom zdôraznil, že dôležitý dialóg, o ktorý sa usilujú je ovocím historickej návštevy pápeža Jána Pavla II. vo Svätej zemi v marci v roku 2000. Ako ďalej uviedol, „to bolo jeho práním, nadviazať dialóg so židovskými náboženskými inštitúciami v Izraeli a jeho povzbudenie bolo

rozhodujúce pri dosiahnutí tohto zámeru. Keď v januári 2004 prijal dvoch hlavných izraelských rabinov, nazval tento dialóg „znamením veľkej nádeje“.

Potom sa Benedikt XVI dotkol jeho májovej návštevy Svätej zeme, ktorú navštívi ako pútnik a dodal: „Mojím cieľom je hlavne modliť sa za drahocenný dar jednoty a pokoja vo vnútri oboch oblastí krajiny a za celosvetovú ľudskú rodinu. Ako sa uvádza v Žalme 125, Boh ochráni svojich ľudí: „Ako vrchy obklopujú Jeruzalem, tak je Pán okolo svojho ľudu odteraz až naveky.“ Nech moja návšteva takisto pomôže prehĺbiť dialóg Cirkvi so židovským ľudom, aby židia a kresťania a taktiež moslimovia mohli nažívať v pokoji a harmónii v tejto Svätej zemi.“ -jv-

Svätý Otec vymenoval arcibiskupa Jána Babjaka za člena Kongregácie pre východné cirkvi

Vatikán (7. marca, RV) – Metropolita Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a prešovský arcibiskup Mons. Ján Babjak SJ sa stal členom Kongregácie pre východné cirkvi. Nových členov dnes vymenoval Svätý Otec. Ďalšími sú jeruzalemský patriarcha Fouad Twal, metropolita Addis Abeba Basil Berhanejesus Demerew Souraphiel, ako aj metropolita Pittsburgu Basil Myron Schott. -sg-

Arcibiskup Zvolenský na stretnutí o spoločenskej komunikácii v Ríme

Taliansko (9. marca, RV) – Od 9. do 13. marca je v Ríme seminár pre biskupov, ktorí pracujú v oblasti spoločenskej komunikácie v jednotlivých biskupských konferenciách. Zorganizovala ho Pápežská rada pre spoločenské dorozumievacie prostriedky pod názvom „Nové perspektívy pre cirkevnú komunikáciu. Zmeny v technológiách a v kultúre komunikácií: technologická a pastoračná úvaha.“

Na stretnutí sa biskupi zaoberajú aj posolstvom pápeža Benedikta XVI. k 43. svetovému dňu spoločenských komunikačných prostriedkov na tému „Nové technológie, nové vzťahy. Podporiť kultúru rešpektu, dialógu a priateľstva“. K téme sa vyjadrí sekretár tejto pápežskej rady, Mons. Paul Tighe. Na seminári sa zúčastňujú biskupi piatich kontinentov, Slovensko zastupuje bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský, ktorý je predsedom Rady pre spoločenskú komunikačnú prostriedky KBS. -sg-

List Benedikta XVI. biskupom Katolíckej cirkvi

Drahí spolubratia v biskupskej službe!

Sňatie exkomunikácie zo štyroch biskupov, konsekrovaných v roku 1988 arcibiskupom Lefebvrom bez mandátu Svätej stolice, vyvolalo vnútri Katolíckej cirkvi aj mimo nej takú vehementnú diskusiu, ako sme už dlho nezažili. Mnohí biskupi sa cítili zmätení touto udalosťou, ktorá sa objavila nečakane a bolo ťažké ju pozitívne zaradiť medzi otázky a úlohy dnešnej Cirkvi. Hoci mnohí biskupi a veriaci boli v princípe ochotní pozitívne hodnotiť tento krok pápeža k zmiereniu, na druhej strane stála otázka vhodnosti takéhoto gesta v porovnaní so skutočne nevyhnutnými potrebami života viery v našej dobe. Niektoré skupiny, naopak, otvorene obžalovali pápeža, že sa chce vrátiť späť, do obdobia pred Druhého vatikánskeho koncilu. Spustila sa lavína protestov, ktorých horkosť odhaľuje zranenia siahajúce do minulosti. Preto cítim potrebu adresovať vám, drahí spolubratia, vysvetľujúce slovo, ktoré má pomôcť pochopiť úmysel, ktorý k tomuto kroku viedol mňa a kompetentné orgány Svätej stolice. Dúfam, že týmto spôsobom prispejem k pokoju v Cirkvi.

Bolo pre mňa prekvapujúcim faktom, ktorý som nemohol predvídať, že prípad Williamsona prekryl sňatie exkomunikácie. Diskrétno gesto milosrdenstva voči štyrom biskupom vysväteným platne, no nedovolené, sa zrazu javilo ako niečo úplne iné: ako odmietnutie zmierenia medzi kresťanmi a Židmi a teda ako odvolanie toho, čo v tejto záležitosti koncil označil za smerovanie Cirkvi. Pozvanie na zmierenie s cirkevnou skupinou, ktorá vznikla v dôsledku oddelenia, sa zmenilo na pravý opak: zdanlivý návrat späť vzhľadom na kroky zmierenia medzi kresťanmi a Židmi, uskutočnené od koncilu – kroky, na ktorých podieľanie sa a ktorých podporovanie bolo od začiatku cieľom mojej osobnej teologickej práce. To, že sa takto zmiešali dva opačné procesy a nakrátko narušili pokoj medzi kresťanmi a Židmi, ako aj pokoj vnútri Cirkvi, môžem iba hlboko ľutovať. Bolo mi povedané, že pozorné sledovanie dostupných správ prostredníctvom internetu umožní okamžite sa zorientovať v probléme. Beriem si z toho ponaučenie, že v budúcnosti musí Svätá stolica pozornejšie sledovať tento prameň správ. Zosmutnel som z toho, že aj katolíci, ktorí by mohli lepšie vedieť, ako sa v skutočnosti veci majú, si mysleli, že na mňa musia nevráživo udrieť, odhodlani zaútočiť. O to viac preto ďakujem priateľom Židom, ktorí pomohli rýchlo odstrániť nedorozumenie a obnoviť atmosféru priateľstva a dôvery, ktorá tak ako existovala v čase Jána Pavla II., aj počas môjho pontifikátu existuje, vďaka Bohu, naďalej.

Ďalší omyl, ktorý ma úprimne mrzí, je to, že dosah a obmedzenia opatrenia z 21. januára 2009 neboli v momente zverejnenia vykreslené dostatočne jasným spôsobom. Exkomunikácia sa vzťahuje na osoby, nie na inštitúcie. Biskupská vysviacka bez pápežského mandátu znamená nebezpečenstvo schizmy, lebo spochybňuje jednotu biskupského kolégia s pápežom. Preto Cirkev musí reagovať najtvrdším postihom, exkomunikáciou, aby potrestané osoby doviedla k oľutovaniu a k návratu k jed-

note. Ani dvadsať rokov po vysviacke sa tento cieľ, žiaľ, nedosiahol. Sňatie exkomunikácie smeruje k tomu istému cieľu ako samotný trest: znovu pozvať štyroch biskupov k návratu. Toto gesto bolo možné urobiť po tom, keď sa zainteresovaní vyjadrili, že v principiálnych veciach budú uznávať pápeža a jeho pastiersku moc, aj keď s výhradou, čo sa týka poslušnosti jeho autorite a autorite koncilu v oblasti náuky. Týmto sa vraciam k rozlišovaniu medzi osobou a inštitúciou. Sňatie exkomunikácie bolo opatrenie v oblasti cirkevnej disciplíny: osoby boli oslobodené zo zaťaženia svedomia, spôsobeného najťažším cirkevným trestom. Treba rozlišovať medzi touto disciplinárnou úrovňou a doktrinálnou oblasťou. Skutočnosť, že Bratstvo sv. Pia X. nemá v Cirkvi nijakú kánonickú pozíciu, nestojí na disciplinárnych, ale na doktrinálnych dôvodoch. Pokiaľ toto bratstvo nemá v Cirkvi nijakú kánonickú pozíciu, jeho služobní členovia nevykonávajú legitímne svoju službu v Cirkvi. Treba rozlišovať medzi disciplinárnou úrovňou, ktorá sa dotýka osôb ako takých, a doktrinálnou úrovňou, na ktorej sa hovorí o službe a inštitúcii. Ešte raz na spresnenie: dokiaľ sa nevyjasnia otázky vzťahujúce sa na učenie Cirkvi, bratstvo nemá v Cirkvi žiaden kánonický status a jeho služobníci, hoci boli oslobodení spod trestu exkomunikácie, nevykonávajú zákonne nijakú službu v Cirkvi.

Vo svetle tejto situácie je mojim úmyslom spojiť v budúcnosti Pápežskú komisiu Ecclesia Dei – založenú v roku 1988 s kompetenciami pre tie spoločenstvá a osoby, ktoré patria k Bratstvu sv. Pia X., alebo k podobným zoskupeniam, a usilujú sa o návrat k plnej jednote s pápežom – s Kongregáciou pre náuku viery. Týmto je objasnené, že problémy, ktorými sa teraz treba zaoberať, majú vo svojej podstatne doktrinálnu povahu a týkajú sa predovšetkým prijatia Druhého vatikánskeho koncilu a pokoncilového učenia pápežov. Kolégiové orgány, prostredníctvom ktorých kongregácia študuje predkladané otázky (osobitne tradičnými zasadaniami kardinálov v stredu a ich ročnými alebo dvojročnými plenárnymi zasadaniami), garantujú zapojenie prefektov rôznych rímskych kongregácií a zástupcov episkopátu z celého sveta do rozhodnutí, ktoré sa prijímajú. Autoritu magistéria Cirkvi z roku 1962 nemožno blokovat – čo musí byť tomuto bratstvu jasne vysvetlené. Tým, ktorí sa prezentujú ako veľkí obrancovia koncilu sa musí pripomenúť, že Druhý vatikánsky koncil obsahuje v sebe celé dejiny učenia Cirkvi. Kto chce byť poslušný koncilu, musí prijať vieru vyznávanú v priebehu stáročí a nemôže odrezat korene tohto živého stromu.

Verím, drahí spolubratia, že týmto som objasnil pozitívny význam, ako aj ohraničenie môjho rozhodnutia z 21. januára 2009. Teraz však ostáva otázka: Bolo toto rozhodnutie nevyhnutné? Malo skutočne takú prioritu? Neexistujú azda omnoho dôležitejšie veci? Zaiste existujú dôležitejšie a naliehavejšie veci. Myslím, že prioritu môjho pontifikátu som už vyjadril vo svojich prejavoch na jeho samom začiatku. To, čo som povedal, zostáva stále mojou hlavnou líniou. Prvoradá úloha Petrovho nástupcu

bola stanovená Pánom vo večeradle jasným spôsobom: „A ty... posilňuj svojich bratov“ (Lk 22, 32). Sám Peter formuloval túto prioritu novým spôsobom vo svojom prvom liste: [Bud'te] „stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás“ (1 Pt 3, 15). V našej dobe, keď na mnohých miestach hrozí nebezpečenstvo, že viera zhasne ako plameň, ktorý viac nemá potravu, je prvoradou prioritou: sprítomniť Boha v tomto svete a otvoriť ľuďom prístup k nemu. Nie k nejakému bohu, ale k Bohu, ktorý prehovoril na Sinaji; k tomu Bohu, ktorého tvár spoznáваме v láske idúcej až do krajnosti (porov. Jn 13, 1) – v umučenom a zmŕtvychvstanom Ježišovi Kristovi. Skutočným problémom tejto našej dejinnej chvíle je, že Boh sa stráca z horizontu ľudí a že Božie svetlo zhasína. Ľudstvu tak chýba orientačný bod a deštruktívne účinky tejto situácie sú čoraz zjavnejšie.

Viesť ľudí k Bohu, k Bohu, ktorý hovorí v Biblii: to je najvyššia a základná priorita Cirkvi a Petrovho nástupcu v tomto čase. Z toho logicky plynie, že nám musí ležať na srdci jednota veriacich. Vskutku, ich nezhody a vnútorné spory spochybňujú dôveryhodnosť ich hovorenia o Bohu. Z tohto dôvodu je úsilie o spoločné svedectvo viery kresťanov – o ekumenizmus – najvyššou prioritou. K tomu pristupuje potreba, aby sa všetci, ktorí veria v Boha, spoločne usilovali o pokoj, snažili sa priblížiť jedni k druhým, aby spoločne napredovali k zdroju Svetla i napriek tomu, že majú rôzne predstavy o Bohu. To je medzináboženský dialóg. Kto ohlasuje Boha ako Lásku „až do krajnosti“, musí vydávať svedectvo o láske: odovzdať sa s láskou trpiacim, odmietnuť nenávisť a nevráživosť – to je sociálny rozmer kresťanskej viery, o ktorom som písal v encyklike *Deus caritas est*.

Ak teda namáhavé angažovanie sa za vieru, nádej a lásku vo svete predstavuje v tejto chvíli (a v iných podobách vždy) pre Cirkev skutočnú prioritu, potom jeho súčasťou sú aj malé a stredné zmierenia. To, že sa toto gesto podanej ruky stalo príčinou takeého veľkého rozruchu, ktorý sa zmenil práve na opak zmierenia, je fakt, ktorý musíme vziať na vedomie. No teraz sa pýtam: Bolo a je skutočne chybou ísť aj v tomto prípade v ústrety bratovi, ktorý „má niečo proti tebe“ (porov. Mt 5, 23) a usilovať sa o zmierenie? Či sa vari nemá aj občianska spoločnosť usilovať zabrániť extrémizmu a reintegrovať jeho eventuálnych prívržencov – nakoľko je to možné – do veľkých síl stvárnajúcich spoločenský život, aby sa vyhlo ich separácii so všetkými jej dôsledkami? Či môže byť úplne chybné usilovať sa roztopiť neústupčivosť a zrušiť obmedzenia, aby sa tak vytvoril priestor tomu, čo je pozitívne a liečivé pre celok? Sám som v roku 1988 videl, ako sa zmenilo vnútorné ovzdušie návratom komunit, ktoré boli predtým oddelené od Ríma; ako tento návrat do veľkej a širokej všeobecnej Cirkvi pomohol prekonať jednostrannosť a roztopil neústupčivosť, takže sa potom objavili sily pozitívne pre celú Cirkev. Či môžeme ostať úplne ľahostajní ku komunitám, v ktorej sa nachádza 491 kňazov, 215 seminaristov, 6 seminárov, 88 škôl, 2 univerzitné inštitúty, 117 bratov, 164 sestier a tisícika veriacich? Môžeme ich skutočne pokojne nechať ísť mimo, vzdialených od Cirkvi? Myslím napríklad na 491 kňazov. Nemôžeme poznať ich spleť motivácií. Mám

na mysli fakt, že by sa nerozhodli pre kňazstvo, ak by popri iných prekrútených alebo chorých prvkoch v nich nebola aj láska ku Kristovi a vôľa ohlasovať ho a s ním aj živého Boha. Môžeme ich jednoducho vylúčiť, ako predstaviteľov okrajovej radikálnej skupiny, z úsilia o zmierenie a jednotu? Čo s nimi potom bude?

Zaiste už dávnejšie a teraz znova pri tejto príležitosti sme počuli o predstaviteľoch tejto komunity veľa vecí, ktoré nás rozladili – ako je pýcha a domýšľavosť, prílišné zdôrazňovanie jednej veci, atď. Z lásky k pravde však musím dodať, že som dostal aj celý rad dojemných svedectiev o vďačnosti, z ktorých bola cítiť srdečná otvorenosť. Či si vari nemôže veľká Cirkev dovoliť byť aj veľkodušná vo vedomí dlhého času, ktorý má k dispozícii; vo vedomí prisľúbení, ktoré dostala? Či nemáme ako dobrí vychovávateľia byť schopní aj prehliadnuť isté nedobré veci a postarať sa o východisko z tiesnivých situácií? A či vari nemáme pripustiť, že aj v cirkevnom prostredí sa objavila akási rozladenosť? Niekedy vzniká dojem, že naša spoločnosť potrebuje aspoň jednu skupinu, ktorej nič netoleruje, na ktorú môže pokojne útočiť s nenávisťou. A ak sa niekto k nej priblíži – v tomto prípade pápež – stratí aj on nárok na toleranciu a môže sa aj s ním zaobchádzať nenávisťne bez obáv a zdržanlivosti.

Drahí bratia, v dňoch, keď mi napadlo napísať tento list, mal som zhodou okolností v rímskom seminári interpretovať a komentovať úryvok z Listu Galat'anom 5, 13 – 15. S prekvapením som si všimol, ako tieto vety hovoria priamo o aktuálnej chvíli: „Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske! Ved' celý zákon sa spĺňa v jednom slove, v tomto: „Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!“ Ale ak sa medzi sebou hryziete a žeriete, dajte si pozor, aby ste sa navzájom neponičili!“ Vždy je istá tendencia považovať tieto vety len za rečnicke zveličenie, ktoré sa občas u svätého Pavla vyskytuje. Z istého hľadiska to aj tak môže byť. No, žiaľ, toto „hryziete a žeriete“ existuje v Cirkvi aj dnes, ako prejav zle interpretovanej slobody. Vari je udivujúce, že ani my nie sme lepší ako Galat'ania? Alebo že nás ohrozujú tie isté pokušenia? Že sa vždy znovu musíme učiť správne používať slobodu? A vždy znovu sa musíme učiť, že najvyššou prioritou je láska? V ten deň, keď som o tom hovoril vo veľkom seminári, sa v Ríme slávil sviatok Matky dôvery. Skutočne: Mária nás učí dôvere. Ona nás vedie k Synovi, ktorému všetci môžeme dôverovať. On nás povedie aj v búrlivých časoch. Preto by som chcel zo srdca poďakovať tým mnohým biskupom, ktorí mi v tejto dobe veľmi dojemne prejavili svoju dôveru i lásku a predovšetkým venovali svoju modlitbu. Táto vďačnosť patrí aj všetkým veriacim, ktorí v tomto čase dosvedčili svoju nezmenenú vernosť Petrovmu nástupcovi. Nech vás Pán všetkých chráni a nech vás vedie po ceste pokoja. To je želanie, ktoré mi spontánne vychádza zo srdca na začiatku tohto Pôstneho obdobia, ktoré je liturgickým obdobím zvlášť vhodným na vnútorné očistenie a ktoré nás všetkých pozýva, aby sme sa s obnovenou nádejou zahľadeli na žiarivý cieľ Veľkej noci.

S osobitným apoštolským požehnaním ostávam
Váš v Pánovi Benedikt XVI.

Medzinárodná kresťansko - židovská konferencia v Poľsku

Poľsko (6. marca, RV) – „Chcel by som vás všetkých uistiť a prisľúbiť, že Katolícka cirkev v Poľsku, v spojení s pápežom Benediktom XVI. chce urobiť všetko preto, aby sa priblížila k novým horizontom plného rozvoja bratstva medzi kresťanmi a židmi, nedávno obnoveným” – takto dnes uzavrel krakovský arcibiskup kardinál Stanislaw Dziwisz svoj príhovor na tému “Katolícko – židovský dialóg: Kam sme prišli, kam potrebujeme ísť”, počas medzinárodnej konferencii o vzťahoch medzi kresťanmi a židmi.

V príhovore rozobral túto tému z viacerých hľadísk v rôznych okruhoch: Sme deťmi jedného Otca, či Dialóg ako nové meno, pričom okrem iného povedal: “Cirkev v Poľsku chce dnes nasledovať príklad Jána Pavla II. a odvážne odmietat’ všetko, čo vzdáľuje náš život od evanjelia. Odpoveď na otázku, ktorú si občas kladieme – Na čo potrebujú poľskí katolíci katolícko – židovský dialóg v krajine, v ktorej žije tak málo židov? – odpoveď je jasná: náš vzťah k ľuďom odlišnej viery je meradlom kvality kresťanstva. Kresťanstvo nakazené nenávisťou a opovrhovaním k iným ľuďom je chybným kresťanstvom. Boh nás povolal, aby sme vo svete budovali mosty a vytvárali atmosféru spoločenstva a nie rozdelenia a nenávisťi.”

-sg-

Predstavitelia štyroch cirkví v Írsku sa modlia za obeť streľby

Írsko (11. marca, RV/Zenit) – Predstavitelia štyroch cirkví v Írsku sa modlia za obeť streľby. V sobotu na základni v Massereene, neďaleko mesta Antrim v Severnom Írsku sa obeťou streľby stali traja vojaci a zranili ďalší štyria, vrátane dvoch civilistov. K tomuto kroku došlo po tom, ako na verejnosť preniklo, že britské tajné služby sa vrátili do provincie, aby získali informácie o republikánskych disidentoch.

Katolícky kardinál Sean Brady, anglikánsky arcibiskup Alan Harper, zástupca metodistov reverend Aidan Ferguson a presbyterián reverend Donald Patton vo svojom stanovisku píše, že „brutálna vražda dvoch vojakov ako aj zranenia ďalších, je šokujúcou udalosťou, ktorá je útokom aj na naše štyri komunity. Je to nebezpečný pokus destabilizovať mierový proces, ktorý takýmto spôsobom nemusí viesť do úspešného konca... Požiadali sme našich veriacich, aby odsúdili tieto vraždy a pripojili sa k našej vízii o pokojnej budúcnosti. Tiež sme

ich požiadali, aby dôverovali polícii a spolupracovali s nimi na vytvorení stabilnej a mierumilovnej spoločnosti.“

Predstavitelia cirkví tiež odsúdili ďalší útok, ktorý sa stal v pondelok. Obeťou vraždy sa stal policajt v Craigavone. Zástupcovia cirkví v tejto súvislosti poznamenali: „Hľadájú sa spôsoby, ako zničiť mier, ktorý budujeme... Naša budúcnosť je však vo vzájomnom rešpektovaní jeden druhého.“

-ap-

V Paríži bol seminár európskych rabínov na tému bioetika a rodina

Francúzsko (9. marca, RV) - Bioetika, rodina, židovsko-kresťanské vzťahy - to boli témy, stretnutia v Paríži, ktorého organizátorom bolo Európske centrum rabínov so sídlom v Bruseli. Na seminári bolo asi tristo rabínov nielen z európskeho kontinentu, ale aj z Izraela. Hovorilo sa o problémoch týkajúcich sa rodín, ako sú napr. rozvoďy či kríza aktívnej účasti veriacich. Za najväčší problém rabíni označili asimiláciu, ktorá je „jednou zo základných príčin rozpadu praktizovania náboženského života“, pričom spomenuli riziko straty vlastnej identity Židov.

Ďalšou témou stretnutia bola bioetika, ktorá má dať odpoveď na „osobné utrpenie človeka“ pričom rabíni zdôraznili, že bioetika musí byť zároveň „pragmatická aj etická“, aby mohla zmierniť rozdelenia. Parížsky rabín David Messas ďalej spomenul, že bioetika, môže napomáhať aj v niektorých „bodoch rozhovoru“ medzi kresťanmi a Židmi. S arcibiskupom Paríža, kardinálom André Vingt-Troisom dospeli k dohode pri spoločnom texte o otázkach cieľu života. Ako dodal rabín Messas, tento dokument dokazuje, že spoločný „kompromis“ medzi dvomi vierovyznaniami je možný.

-mp-

Svätá stolica a Rakúsko podpísali dohodu o majetkových vzťahoch

Rakúsko (10. marca, RV) – Svätá stolica a Rakúsko podpísali vo štvrtok vo Viedni spoločnú dodatočnú dohodu upravujúcu vzájomné majetkové vzťahy. Informácie zverejnili dnes. Za Svätú stolicu dohodu podpísal apoštolský nuncius v Rakúsku Mons. Edmond Farhat a za Rakúsko rakúsky minister pre európske a zahraničné vzťahy Michael Spindelegger.

Na slávnosti boli prítomní aj ďalší početní zástupcovia cirkevného a civilného sveta. Dodajme, že pôvodná dohoda bola podpísaná 23. júna 1960.

-sg-

Vietnamská diecéza Ban Me Thuot má po troch rokoch biskupa

Vietnam (6. marca, RV/AsiaNews) – Vietnamská diecéza Ban Me Thuot má po troch rokoch biskupa. Vymenoval ho vo februári Svätý Otec. Diecézu Ban Me Thuot, v ktorej tri roky chýbal pastier, od 21. februára vedie biskup Vincent Nguyen Van Ban.

Nový diecézny biskup pri tejto príležitosti povedal, že jeho menovanie „nie je dôležité iba pre diecézu a Božiu komunitu, ale aj pre mňa. Pretože táto služba nie je pre mňa ľahká, ale predsa uisťuje ma to, že nepracujem sám v našej miestnej Cirkvi. V čase, keď tu nebol biskup, sestry a kňazi slúžili miestnej Cirkvi s veľkým entuziazmom. Predovšetkým, farníci sa zúčastňovali na apoštoláte a ochraňovali tradičnú náuku viery. Títo ľudia sú spoľahlivou podporou pre mňa.“ Nový biskup sa chce venovať formácii najmä detí, mladých ľudí a kresťanských rodín. **-ap-**

Kňazský seminár v Južnej Kórei prijal piatich bohoslovcov zo Severnej Kórey

Kórea (6. marca, RV/AsiaNews) - V kňazskom seminári v Kórejskej republike (pozn. red. „Južnej Kórei“) študuje päť seminaristov z Kórejskej ľudovodemokratickej republiky (pozn. red. „Severnej Kórey“). Piatich bohoslovcov z komunistickej „Severnej Kórey“, z diecézy Pyongyang, prijal do seminára v Incheone kardinál Nicholas Chung Jin-suk, arcibiskup Soulu.

Evanjelizácia komunistickej „Severnej Kórey“ bola vždy jedným z nenaplnených snov bývalého kórejského arcibiskupa, kardinála Stephena Kim Sou-hwana, ktorý zomrel 16. februára. Kardinál Kim Sou-hwan sa snažil akýmkoľvek možným spôsobom posilniť vzťah Cirkvi a obyvateľstva v „Severnej Kórei“ a získať pre túto krajinu kňazov. Zdá sa, že jeden z nesplnených snov kardinála Stephana Kim Sou-hwana sa naplňuje. Seminaristi zo „Severnej Kórei“, ktorí študujú v „Južnej Kórei“, sa zrejme neskôr vrátia ako kňazi do rodnej krajiny. **-ap-**

Nigérijský biskup: Svätý Otec nám prináša Božiu blízkosť

Afrika (7. marca, RV/CNS) - Afrika sa pripravuje na návštevu Svätého Otca. Pápež Benedikt XVI. navštívi Angolu a Kamerun od 17. – 23. marca. Tamojší biskupi hovoria, že viac ako jeho slová je

dôležitá jeho prítomnosť. „Svätý Otec, kamkoľvek prichádza, vyžaruje z neho prítomnosť Božieho zástupcu na zemi... Jeho blízkosť k nám sa prirovnáva k Božej blízkosti... Blízkosť Svätého Otca nás povzbudzuje a dodáva silu vo viere“ vyhlásil nigérijský biskup Michael Odogwu Elue.

Svätý Otec sa počas návštevy Afriky stretne s jej obyvateľmi, ktorí denne bojujú s chudobou, chorobami, korupciou a vojenskými konfliktami. Predpokladá sa, že im adresuje aj slová zo svojej prvej sociálnej encykliky, ktorú v týchto dňoch dokončuje. **-ap-**

Konferencia biskupov Afriky a Madagaskaru vyzýva na zastavenie paľby

Afrika (7. marca, RV) – Konferencia biskupov Afriky a Madagaskaru vyzýva región Veľkých jazier na zastavenie vojny, ktorá ničí ľudské životy a majetok ľudí. Biskupi tejto nepokojnej oblasti adresovali odkaz solidarity. „Modlíme sa, aby sila lásky, odpustenia a zmierenia prekonala silu zbraní a vojenských víťazstiev.“ Ako sa ďalej v stanovisku biskupov píše, list s touto prosbou zaslali aj prezidentovi Burundi, ako aj tamojším biskupom. Tiež apelujú aj na susedné krajiny, aby sa zapojili do „hľadania trvalého mieru a stability v regióne.“

Konferencia biskupov Afriky a Madagaskaru tiež požiadala miestnu Cirkev, ako aj medzinárodné spoločenstvá (Africkú úniu, Európsku úniu, OSN), aby sa zasadili za podpísanie nového mieru a zastavenie paľby v regióne Veľkých jazier. **-ap-**

V Afrike usmrtili za jeden týždeň troch katolíckych kňazov

Afrika (10. marca, RV) – Traja usmrtení katolícki kňazi v jednom týždni.

66 – ročný otec Lionel Sham prišiel o život keď sa mu vlámali do domu. Bol známy svojou láskavosťou a ochotou pomôcť najmä núdnym. Arcibiskup Johannesburgu Mons. Buti Tlhagale na margo toho povedal: „všetko, čo môžeme teraz urobiť je modliť sa s rodinou, farnosťou a všetkými, ktorí ho milovali a poznali.“

Druhým kňazom, ktorého usmrtili 27. februára bol otec Daniel Matsela Mahula. Stalo sa to keď bol na ceste autom. Prepadli ho štyria bandíti. Mal len 33 rokov. Napokon tretím usmrteným bol don Révoat Gahimbare, z farnosti Karuzi. Zavraždili ho štyria bandíti preoblečení za policajtov, ktorí predtým prepadli ženský kláštor a don Gahimbare sa im práve ponáhal na pomoc. **-sg-**

Kardinál Jozef Tomko jubuluje

Kardinál Jozef Tomko sa 11. marca dožíva životného jubilea – 85 rokov. Narodil sa 11. marca 1924 v Udavskom, okres Humenné. Základnú školu vychodil v rodisku a v r. 1935-1943 gymnázium v Michalovciach. V školskom roku 1943/44 vstúpil do seminára a začal študovať teológiu na Rímsko-katolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave; v jeseni 1945 ho košický biskup Jozef Čársky poslal na štúdiá do Ríma. V Pápežskom kolégiu sv. Jána Nepomuckého dostal ďalšiu kňazskú formáciu a študoval na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme. Sviatosť kňazstva prijal 12.3.1949 v Ríme.

Po roku 1948 sa nemohol vrátiť na Slovensko. V rokoch 1950-1965 pôsobil ako vicerektor a ekonóm Pápežského kolégia sv. Jána Nepomuckého v Ríme a venoval sa štúdiu odborných teologických disciplín na Pápežskej lateránskej i na Pápežskej Gregorovej univerzite. Roku 1951 obhájil dizertačnú prácu *De inhabitatione Spiritus Sancti secundum B. Petrum de Tarantasia* (O inhabitácii Ducha Svätého podľa bl. Petra Tarantasia) na Pápežskej lateránskej univerzite

a dosiahol doktorát z teológie. Roku 1956 obhájil dizertačnú prácu *Il rapporto di lavoro in Cecoslovacchia negli anni 1945-1954* (Pracovné vzťahy v Československu 1945-1954) na Pápežskej Gregorovej univerzite a dosiahol doktorát zo sociológie. Roku 1961 obhájil dizertačnú prácu *Die Errichtung der Diözesen Zips, Neusohl und Rosenau (1776) und das königliche Patronatsrecht in Ungarn* (Zriadenie biskupstiev Spiš, Banská Bystrica a Rožňava [1776] a kráľovské patronátne právo v Uhorsku) na Pápežskej lateránskej univerzite a dosiahol doktorát práv.

V školskom roku 1955/56 prednášal na medzinárodnej univerzite sociálnych štúdií Pro Deo v Ríme. Roku 1958 mu pápež Ján XXIII. udelil titul pápežského komorníka. Na Vianoce 1959 bol signatárom iniciatívy na vybudovanie Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme, ustanovizne na výchovu kňazského dorastu, zároveň i strediska náboženského a kultúrneho života Slovákov v zahraničí. V rokoch 1960-1963 vložil všetok svoj voľný čas

a energiu do práce na vybudovaní tejto ustanovizne, pričom bolo treba prekonať obrovské námietky zo strany českých katolíckych kruhov a veľké prekážky politické, administratívne i finančné. Keď sa roku 1961 uvoľnilo dôležité miesto v kuriálnom úrade Kongregácie pre náuku viery, výberová komisia ho uznala za najvhodnejšieho kandidáta na túto funkciu. Tak vstúpil do arény riadenia duchovných i administratívnych záležitostí Katolíckej cirkvi. Počas Druhého vatikánskeho koncilu (1962-1965) pracoval ako odborný poradca pre vieroučné otázky. Roku 1966 sa stal vedúcim Doktrínálneho oddelenia Kongregácie pre náuku viery, v októbri 1967 sekretárom prvej Synody biskupov o miešaných manželstvách v Ríme. V rokoch 1968-1970 pôsobil ako sekretár Kardinálskej komisie pre miešané manželstvá a stal sa členom Pápežskej komisie pre rodinu.

Zastupoval Katolícku cirkev na ekumenických stretnutiach o teológii manželstva a o miešaných manželstvách v Ríme (1970), Štrasburgu (1971), Madride (1972), Bazileji (1973) a inde. Roku 1969 reprezentoval Katolícku cirkev na

ekumenickom týždni o teológii rozvoja v Cartigny (Švajčiarsko). V novembri 1972 bol členom úradnej delegácie Svätej stolice pri návšteve Svetovej rady cirkví a Luteránskej svetovej federácie v Ženeve. Zúčastňoval sa na mnohých iných medzinárodných a ekumenických stretnutiach, napríklad na oblastných stretnutiach predstaviteľov biskupských konferencií Ázie (Manila 1970), Oceánie (Sydney 1973), Latinskej Ameriky (Puebla 1979) atď. Pápež Pavol VI. ho 17.6.1970 vymenoval za pápežského preláta, 21.12.1974 za podtajomníka Kongregácie pre biskupov. Pápež Ján Pavol II. ho 12.7.1979 vymenoval za titulárneho arcibiskupa a generálneho tajomníka Synody biskupov.

Biskupskú vysviacku Jozef Tomko prijal 15.9.1979 v Ríme, v historickej Sixtínskej kaplnke. Obrad vysviacky vykonal sám pápež ako priateľské gesto voči novému biskupovi, aj ako prejav úcty a obdivu k trpiacej Cirkvi na Slovensku. Dňa 18.10.1979 sa stal členom Pápežskej komisie na interpretáciu dekrétov Druhého vatikánskeho koncilu.

Ako generálny tajomník celosvetovej Synody biskupov sa musel zaoberať množstvom rôznych problémov Katolíckej cirkvi, ktorá v pokoncilovom období prekonávala mnohé krízy. Niektorí biskupi a biskupské konferencie (napríklad v Holandsku) si koncilové uznesenia vykladali liberálne a ich reformné novoty sa dostávali do rozporu s tradičným učením Cirkvi. Inde sa zas prejavovali konzervatívne tendencie a neochota meniť tradičné formy náboženskej úcty a obradov. Pri hľadaní správnej cesty sa prejavil ako dôsledný, svedomitý a usilovný pracovník, ktorý si svojím vystupovaním a konaním získaval obdiv i priateľstvá na celom svete.

Dňa 24.4.1985 ho pápež Ján Pavol II. vymenoval za proprefekta Kongregácie pre evanjelizáciu národov a na generálnej audiencii súčasne oznámil, že na Turíce vymenuje 28 nových kardinálov, medzi nimi aj arcibiskupa Jozefa Tomka. Viaceré časopisy vtedy poukazovali na to, že je to po prvý raz v dejinách, čo Slováčok stojí na čele jednej rímskej kongregácie. Ani kardinálska hodnosť neovplyvnila jeho pracovný štýl a vystupovanie. Neúradoval iba v kanceláriách, ale oboznamoval sa so situáciou na mieste, čo znamenalo časté, dlhé a namáhavé cesty.

Na Slovensko mohol prísť až roku 1968, ale v čase tzv. „normalizácie“ jeho nedobrovoľné vyhnanstvo pokračovalo. Znovu sa objavil na Slovensku roku 1989 na vysviacke nového spišského biskupa, čo bolo symptómom meniaceho sa postoja štátu k Cirkvi. Jeho vystúpenie na zasadnutí pléna Slovenskej národnej rady 21.4.1991 bolo historickou udalosťou, slovenská verejnosť mala po prvý raz možnosť vidieť slovenského kardinála v jeho dôstojnosti, veľkosti a starostlivosti o osud národa v krízovej situácii postkomunistického obdobia.

V tomto roku si kardinál Tomko okrem okrúhleho jubilea - 85 rokov života, pripomína aj 60. výročie kňazstva a 30 rokov od svojej biskupskej vysviacky.

TK KBS/ snímka Peter Zimen

Titul Svätého Otca Capellanus Suae Sanctitatis pre kňazov Trnavskej arcidiecézy

Pápež Benedikt XVI. vyhovel návrhu trnavského arcibiskupa Jána Sokola a poctil dekanov Ladislava Szakála, Vladimíra Oravského, Jána Bučíka, Jozefa Bohunického a súdneho vikára Jozefa Šintála udelením titulu Capellanus Suae Sanctitatis (kaplán Jeho Svätosti). Dekrét o udelení titulu „monsignor“ si noví monsignori prevzali v pondelok, dňa 9. marca 2009 v Trnave.

Alojz Horvátk, SJ

Arcibiskup Zvolenský v redakcii Katolíckych novín

Bratislavský arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský, trnavský pomocný biskup a predseda SSV Mons. Ján Orosch a riaditeľ SSV Mons. Vendelín Pleva navštívili 5. marca redakciu Katolíckych novín a oficiálne uviedli do funkcie šéfredaktora KN Ivana Šulíka.

Predseda Rady KBS pre spoločenské komunikačné prostriedky Mons. Stanislav Zvolenský sa pracovníkom pri návšteve KN prihovoril slovami: „Katolícke noviny sú pre Katolícku cirkev významným médiom. Obdivuhodné je, že toto médium je tu prítomné 160 rokov.“ Mons. Zvolenský osobitne zaželal novému šéfredaktorovi, „aby mu Pán Boh pomohol zmocniť sa čo najlepšie tejto novej životnej výzvy. Jeho osobný talent a dary, ktoré dostal od Pána Boha, sú dobrým predpokladom, aby mohol dobre zvládnuť túto úlohu“.

Mons. Orosch poprial novému šéfredaktorovi, „aby dielo, ktoré bude vytvárať, čo najviac korešpondovalo s jeho životom a jeho životným postojom, s tým, že je kňazom Rímskokatolíckej cirkvi. Želám mu hojnosť Božích milostí, síl a požehnaní“. Riaditeľ Spolku sv. Vojtecha Mons. Vendelín Pleva, ktorý šesť mesiacov viedol redakciu Katolíckych novín povzbudil nového šéfredaktora práním, aby táto práca bola preňho povzbudením, školou a aby pocítil radosť, ktorú Pán Boh ponúka cez túto úlohu.

Nový šéfredaktor KN Ivan Šulík uviedol ako veľký vzor pre každého novinára sv. Pavla: „Svätý Pavol môže byť príkladom pre všetkých redaktorov, lebo úprimne hľadal pravdu. Keď ju spoznal, dokázal opustiť presvedčenie zarytého Izraelitu a nasledovať pravdu, ktorou bol Kristus. Myslím si, že aj my v našom hľadaní a prezentovaní pravdy by sme mali mať aj trochu kritické postoje k vlastným názorom a predstavám, ktoré by sme mali ustavične konfrontovať s Pravdou. Katolícke noviny nevnímam ako cieľ, ale prostriedok služby viery našim čitateľom.“

Zuzana Artimová/ snímka Peter Zimen

Bratislavský eparcha Rusnák zavítal medzi študentov KU

Tradičná pondelková mládežnícka svätá omša pre študentov v rybárpoľskom kostole Sv. Rodiny v Ružomberku sa 9. marca stala čímsi výnimočnou. Svojou prítomnosťou poctil veriacich gréckokatolícky biskup Mons. Peter Rusnák. Za spevu bohoslovcov z gréckokatolíckeho kňazského seminára v Prešove celebrou bratislavský eparcha Svätú božiu liturgiu sv. Jána Zlatoústeho.

Ako uviedol biskup na začiatku svojej kázne, „je veľmi dôležité, aby sa človek najprv prispôbil duchovne, aby sa potom zmenil telesne. Začína to tým, že musí meniť srdce a to sa mení Božím slovom“.

Podľa Mons. Rusnáka, keď človek počúva Božie slovo, môže sa s ním konfrontovať. Niekedy sa však stáva, že ho počúva prirýchlo, je s ním veľmi rýchlo hotový a pýcha ho pritom dvíha do výšin. „Boh nás ale dáva naspäť na zemskú úroveň, kde si môžeme uvedomiť, že sme hriešnici, milovaní hriešnici“, uviedol vladyka a dodal, že spásu si nemôžeme nijakým spôsobom zaslúžiť. Je to totiž dar. Ani sviatosti nie sú garantom spasenia. „Kto sa ale otvorí Bohu tomu bude darovaná spása“, povedal biskup.

Jakub Chochula

Fatimská sobota o prežívaní pôstu

Marcová fatimská sobota v Michalovciach bola tematicky zameraná na prežívanie pôstneho obdobia. „Pôst je časom sebareflexie, kde sa mi otvárajú oči“ uviedol v prednáške biblista Róbert Jáger. Na pozadí biblických citátov vysvetlil pravý zmysel pôstu ako roztrhnutia srdca a nápravy vlastného života. Len takto komplexne chápaný a uskutočňovaný pôst vedie k osobnej slobode a príprave na oslavu Paschy.

Vladyka Milan Chautur, košický eparcha v kázni poukázal na presvätú Bohorodičku, ktorá nemusela smútiť nad stratou Boha, a predsa sa postila. Tým nám dala príklad, že pôst je silná zbraň voči pokušeniam na hriech. „Svet sa uberá zlým smerom, lebo ľudia stratili zmysel pre sebazápor“ uviedol vladyka a povzbudil prítomných k odvahe pestovať zriekanie sa ako protiváhu konzumného štýlu života.

V závere slávnosti vladyka Milan posvätil niekoľko desiatok nových ikon presvätej Bohorodičky z Klokočova. Tieto ikony spolu s modlitbou za rodiny budú umiestnené v chrámoch Košickej eparchie s tým úmyslom, aby sa pri nich osobitne stretávali celé rodiny na modlitbách. V záverečnom príhovore vladyka predznačil program duchovnej prípravy na

1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie, spočívajúci predovšetkým v komplexnej obnove rodinného života. Záverečnú bodku za duchovnou slávnosťou dali tradičné vzájomné dialógy na pôstnu tému.

Michal Hospodár

Konferencia o pastorácii mládeže v Prešove

Dňa 7. marca 2009 sa v Prešove, v spoločenských priestoroch Kostola Kráľovnej pokoja, konala Konferencia o pastorácii mládeže. Táto akcia bola určená kňazom, rehoľníkom ale aj laikom v Košickej arcidiecéze, ktorí sa venujú pastorácii mládeže. Dopoludnie vyplňali tri prednášky. Ako prvý vystúpil moderátor Arcidiecézneho centra pre mládež Peter Sepeši, ktorý sa hlbšie venoval mládeži ako jednému z pilierov Pastoračného plánu (PP) Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007-2013.

Aplikáciu vzťahu kňaza a laika vo farnosti podrobnejšie načrtnol ThLic. Zdeno Pupík, moderátor pastorácie mládeže v Žilinskej diecéze. Zúčastneným sa prihovorela a o svojej práci s mládežou porozprávala aj sestra Helena Torkošová. Popoludnie patrilo workshopovým prevedeniam pastorácie mládeže a informáciám o Alfa kurzoch. Evanjelizáciu cez video prišli predstaviť František Venglik a Zuzana Dobešová zo Spišskej diecézy. Cieľom tejto konferencie bolo viac sa zamýšľať nad pastoráciou mládeže na podklade PP, tak u kňazov ako aj laikov, a venovať sa metódam získavania mládeže Cirkvou. Konferencie sa zúčastnilo vyše 50 účastníkov.

Mária Vašková

Biblická olympiáda v dekanátoch Banskobystrickej diecézy

Od 9. do 21. marca 2009 prebiehajú v Banskobystrickej diecéze dekanátne kolá Biblickej olympiády. V tomto školskom roku si žiaci základných a stredných škôl preverujú vedomosti z Knihy Tobiáš, Judita, Ester a z Prvého Petrovho listu. Víťazi z kategórie základných a stredných škôl postúpia na diecézne kolo, ktoré sa uskutoční v priestoroch Kňazského seminára v Badíne, a to 15. apríla pre základné školy a 16. apríla pre stredné školy.

Každé postupujúce družstvo z dekanátu prichádza na diecézne kolo súťažiť pod krycím menom, ktoré vyjadruje vzťah k študovaným biblickým knihám resp. k zážitkom, ktoré žiaci spoločne získali pri príprave na olympiádu. Výhodou krycieho mena je aj to, že porota do vyhlásenia výsledkov nevie, z akého dekanátu sú jednotliví súťažiaci, čím sa zaisťujú väčšia objektivita súťaže.

Eva Krpelanová

Rok sv. Pavla: Vešpery v Spišskej Kapitule

V Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule sa v nedeľu 8. marca o 17:00 konali slávnostné vešpery, ktorým predsedal spišský diecézny biskup a predseda KBS František Tondra. Boli spojené s možnosťou získať úplné odpustky v rámci Roku sv. Pavla. Prítomným v katedrále sa prihovoriť riaditeľ Katolíckeho biblického diela na Slovensku prof. Anton Tyrol, ktorý sa zamyslel nad duchovným životom apoštola Pavla, keď okrem iného povedal: „Pavlova sloboda – či vo vnútornej alebo vo vonkajšej sfére – je záležitosťou jeho spojenia s Kristom. A to nás znovu vracia k damažskému stretnutiu Pavla so zmŕtvychvstalým Ježišom, ktoré preň znamenalo spočinutie v Pánovom Duchu, pretože „Pán je Duch, a kde je Duch Pánov, tam je sloboda.“ (2 Kor 3, 17) Teda toto Pavlovo mystické spojenie s Kristom bolo riešením otázky vnútornej či vonkajšej slobody u Pavla. Z toho je už len krok k tomu, aby sme si uvedomili, že v tom istom zmysle sa táto otázka týka aj nás. Veľmi dobre to vystihol sv. Ján z Kríža: „Duše, ktorá je zjednotená s Bohom, sa diabol bojí ako samého Boha.“ Vešperier sa zúčastnili kňazi, seminaristi, rehoľné sestry a veriaci.

Vladimír Fedorek

Významné životné jubileum pátra Rajmunda Ondruša SJ

V nedeľu 15. marca 2009 sa dožíva 80 rokov páter Rajmund Ondruš zo Spoločnosti Ježišovej. Jeho kňazskú a rehoľnú formáciu, podobne ako väčšinu jeho generácie, poznamenali také zlomové udalosti, ako bolo rušenie kláštorov, prenasledovanie a väznenie komunistickým režimom. Koncom šesťdesiatych rokov odišiel do zahraničia. Pôbil ako vedúci slovenského vysielania Vatikánskeho rozhlasu a neskôr v slovenskej jezuitskej provincii Kanade - vo vydavateľstve Dobrá kniha.

Po návrate na Slovensko po zmene politických pomerov pôbil ako sócius provinciála, potom ako redaktor, spisovateľ a prekladateľ. V súčasnosti žije v komunite SJ v Trnave. Slovenskému čitateľovi je známy predovšetkým ako autor niekoľkozvážkovej zbierky životopisov svätých Blízki Bohu a ľudom alebo životopisu sv.

Ignáca z Loyoly - Rytier a reformátor. Životné jubileum využíva páter Ondruš ako dobrú príležitosť bilancovať prežité roky v autobiografii s názvom V teba, Pane, som dúfal, ktorá práve vychádza vo vydavateľstve Dobrá kniha. Napriek mnohým ťažkostiam, ktoré ho stretli, je toto bilancovanie pre neho dôvodom najmä k vďačnosti za všetko dobré, čo dostal od Boha a ľudí. Aj

zlé momenty však dokáže vidieť ako to, čo mu v živote v konečnom dôsledku v niečom pomohlo. Vyjadrené jeho vlastnými slovami: „Ďakujem aj všetkým svojim prenasledovateľom za to, že mi pomohli ujasniť si a plnšie prežívať vážnosť a veľkosť rehoľného povolania.“

František Sočufka SJ

Anjeli z vedeckého pohľadu: slovensko-poľská konferencia

V stredu 11. marca 2009 sa v Kňazskom seminári v Bádine konala vedecká konferencia s názvom Angelológia a jej súčasné interpretácie. Organizátori chceli reagovať na záujem o poznatky o anjeloch. V rámci konferencie vystúpili slovenskí a poľskí odborníci, ktorí sa snažili priblížiť danú problematiku z filozofického, lingvistického, teologického, biblického a liturgického hľadiska.

V prvej sekcii Mons. Marián Chovanec priblížil vývoj angelológie. Vo svojom príspevku s názvom Historický vývoj náuky o anjeloch sa venoval zmienkam o anjeloch, ktoré boli prítomné už v civilizáciách Blízkeho východu, a mali vplyv na jej vývoj v Starom či Novom zákone. Biskup Chovanec sa v závere zamyslel nad možnou pochybnosťou, či vôbec potrebujeme prostredníkov medzi Bohom a človekom, keď jediným pravým prostredníkom je Boží Syn Ježiš Kristus.

Padlý anjel trpí autodeštrukciou a túžbou po autonómii, čo ho vedie k úplnému odizolovaniu sa od jeho Stvoriteľa, teda popretiu jeho najhlbšej podstaty, vysvetlil na základe biblickej histórie pádu človeka Adam Świeżynski z Varšavy. Objasnením pojmu „satanov anjel“ z Pavlovoho listu Korint'anom sa zaoberal biblista Blažej Štrba. Účastníkov zaujal vysvetlením, že „satan v biblickom ponímaní nepredstavuje zlého ducha, ale toho, ktorého poslaním je preverovať, skúšať, testovať.“ Ak teda Pavol hovorí o satanovom poslovi, ktorý mu bol ako osten daný do tela, hovorí pravdepodobne o skúškach, ktorými ho Boh chráni pred hriechom pýchy a budí k bdelosti.

„Konferenciou sme chceli správne poukázať na miesto anjelov, ktorí sú v dnešnej dobe chápaní skôr ako profánni činitelia,“ uviedol Anton Adam, vedúci katedry dogmatickej teológie. Upriamil pohľad na anjelov ako na bytosti, ktoré sú v personálnom vzťahu s Bohom a človekom. Ich vplyv však nedeterminuje ľudskú vôľu, slobodu a ani rozum. Podľa Vladimíra Juhása, prednášateľa z Košíc, anjeli sú akousi metaforou blízkosti Boha, niekým, kto sa vertikálne približuje k ľudskému horizontu. Róbert Sarka z KU analyzoval zobrazenie démonov v kinematografii. Poznamenal, že prostredníctvom filmov môžeme sledovať znamenia čias a to, čoho sa ľudia boja. **Zuzana Škrinárová, Ján Kysel**

Riaditeľ TK KBS: CSI Lic. Jozef KOVÁČIK, Domáci servis: Mgr. Danka Jacečková, Grafická úprava a monitoring: Jolana ŠINAJOVÁ, Fotoservis: Mgr. Peter ZIMEN
Adresa: Konferencia biskupov Slovenska, P.O. Box 113, 814 99 Bratislava, Telefón: 02 / 54435 380, Fax: 02 / 54433 292, e-mail: tkkbs@kbs.sk,
Internetová verzia spravodajstva TK KBS - www.tkkbs.sk